EPISTOLA FRATRIS ROGERII BACONIS, DE SECRETIS OPERIBUS ARTIS ET NATURÆ, ET DE NULLITATE MAGIÆ.

Operâ

IOHANNIS DEE LONDINENSIS E PLURIBUS EXEMPLARIBUS CASTIGATA OLIM, ET AD ſenſum integrum reſtituta.

Nunc verò

A QUODAM VERITATIS AMATORE, IN GRATIAM VERÆ SCIENTÆ candidatorum foras emiſſa; cum notis quibuſdam partim ipſius JOHANNIS DEE, partim edentis.

HAMBURGI,
Ex Bibliopolio FROBENIANO.

ANNO CIↃ. IↃ. CXVIII.

CLARISSIMIS RESTITUTIONIS universi Phosphoris, illuminatis.

ROSEÆ CRUCIS FRATRIBUS UNAMIS:

Gratia & pax multiplicetur, cum firmâ & perpetuâ protectione Divinâ.

Uum in Silesiam venissem anno communis æræ Christianorum 1597. nihil mihi potius fuit, quàm ut Johannem Montanum Strigoniensem convenirem; & celebri hominis permotus famâ, & maximè quod illa Theophrasti Hohenheimensis scripta, quæ medicinam tractantibus maximo usui esse judicabam, ex illius Bibliothecâ in publicum prodiisse perspicerem. Ab illo autem hu-

maniter acceptus adventus causam exposui. Quumq́ multi hinc inde jactarentur sermones, ad Heliæ Artistæ mentionem tandem delati, interrogavi existimaretné in vivis esse Heliam illum Theophrastæum, à quo omnium scientiarum & artium, maximè verò Chemiæ & medicinæ restitutio speraretur? Liberius hîc suam sententiam professus, asseveranter dixit, & in vivis esse Heliam illum, de quo Theophrastus talia vaticinatur, nec adeo diu illam restitutionem expectandam; sed utram ab uno aliquo viro, an unanimi plurium consensu facienda esset illa restitutio clam me habuit. Multa autē insuper addidit divinus ille vir, quæ ne in aurem quidem susurrare licet, nisi illius, qui ad ultimam sui abnegationem adnititur. Et quamvis injuriâ quorundam inceptum meum frustra esset, quòd medicinæ relictis studijs aliam vitæ viam inire coactus sum: tamen quantùm victus, & pro-

fessio-

fessionis meæ ratio pateretur; omni animi impetu in rerum cognitionem ferebar: & si quid subsidij aut ex scriptis aliorum, aut proprijs conatibus nanciscebar, eò omnia referebam. Opera namq; Domini magna sunt quæsita omnibus volentibus ea Psal. 111. 2 Et hanc negotiationem malam dedit Deus filijs Adami, ad affligendum se in ea. Eccles 1. 13. Post aliquot annos, apparuit sub nomine Heliophili à Percis disquisitio quædam de Heliâ Artistâ: in qua etsi auctor disertè quidem & nervosè, duorum Jesuitarum inanes metallicæ metamorphoseos oppugnationes rejecerit: argumentum tamen ita prorsus deseruit, ut totius rei fides penes ipsum Theophrastum relinqueretur. Anno tandem 1615. libellus quidam cui titulus Mysterium Arithmeticum emanavit in vulgus quem etsi parum intelligerem; mirabar tamen quinam essent illuminatissimi illi, sapientissimiq; fratres R.C. quibus est inscriptu

certò enim certiùs persuasi mihi, non posse esse de face illâ ignavorum fraterculorum animalium Papæ, qui tantis præconijs dignarentur; qui suæ vocationis quæ sunt, non negligerent; qui inventi novi, ardui, admirandi, judices darentur; qui promissâ charitate viverent; qui virtutibus exactissimis, moribus nil nisi gratiam spirantibus essent excultissimi; qui divinâ ingenij claritate, perenni sapientiæ fonte, immo & æternæ lucis candore gauderent; quibus nihil dignius, nihil gratius, nihil optatius, possit occurrere. Exardebat animus cognoscendi studio, quæ tandem esset ista jucundissima bonorum consensio, ad quos preciosissimum illud charitatis unguentum in Christi summi sacerdotis caput effusum, tanquam ad oram vestimentorum, id est membrorum ejus descenderat: qui illum fidei articulum de Communione sanctorum antea tantùm creditum, verè & realiter profiterentur. Anno 1616.

1616. amici cujuſdam ope aſpexi Famam fraternitatis cū adnexâ Confeßione. Tum demum rediјt mihi in mentē dictorum Montani, tum demum ſperabam fore, ut quam reſtitutionē Chriſtus olim incepit in religione per prædicationem Lutheri; eam humanæ conditionis miſertus, etiā in ſcientijs, & in univerſâ deniq; vitâ acceleraret, tandemq; perficeret; ut abolitâ omniū inimicorum poteſtate; ignorantiæ, peccati, etiam mortis, quæ peccati ſtipendium eſt, ſolus Chriſtus regnet in ſuis (1. Corinth. 15. 25.) ut quod precari jubemur, tandem etiam aſſequamur; ut veniat regnum ejus, ut fiat voluntas eius ſicut in cœlo, ſic & in terrâ. Hæc enim illa ſunt quæ loquutus eſt Deus, per o. omniū qui fuerunt à ſeculo prophetarum ut nos de manu inimicorum (peccati, tyrannorum, mortis, diaboli) liberati: ſine timore ſerviamus ei, omnibus diebus vitæ noſtr. (Luc. 1. 70. &c.) Atq; iſta unuſquiſq; piu

 tan

tam ſcire debet eſſe futura, quàm certò ſci[t] verum eſſe illum qui promiſerit. Habetis (illuminati fratres) quibus gradibus ad vos deductus ſum. Et ſi illi eſtis quos ego animum induxi meum, nihil opus habetis ut ego quicquam de me teſter. habetis enim & ipſe Unctionem à ſancto illo quæ vos omnia docet. Et quemadmodum illa ipſa vôs docet de omnibus (& de me) in eo manete, quia vera eſt & minimè fallax (1. Job. 2.) Noliter mirari (exoptati fratres) quòd quum vos omnia ſciatis, hanc Rogerianæ Epiſtolæ editionem vobis inſcripſerim: neq; enim aliorſum feci, niſi ut (quemadmodum Fama veſtra jubet) deſiderium meum & obſervantiam vobis teſtatam eſſe percupiam: tum etiam quia plurima hîc ſunt apud vulgus incognita, quamvis nullo modo ſimilis veſtris ſed longo pòſt intervallo, incognita tamen; excitare volui ſtudioſorum ingenia, ut & crederent plurimas adhac latêre

tère veritates & rerum abditarum cognitionem sectarentur: ut quam præbetis illucescentis sapientiæ spem, alacrioribus animis amplecterentur.

Valete fratres dilectißimi, meq́ summâ animi observantiâ vobis commendatum habete.

In ConſeſsV sVbſannatorVM non ſeDI. Pſalm. I.

Lectori pio S.

BAchonis hanc Epistolam omnium primus evulgavit Orontius Fineus anno 1542. Simonis Colniæi typis impressam. Corruptissimum videtur fuisse Orontij exemplar, adeo ut verborum contextus non esset ubiq; obvius. Edidit tamen ne tanto thesauro scientiæ amatores destituerentur: nec sibi assumpsit quicquam vel mutare vel addere; ne sensum auctoris non assequutus ipsius scriptum corrumperet. Hinc postea secundo volumini Turbæ, & reliquorum chymicorum scriptorum adhæsit, servatis etiam ubiq; errroibus. Tandem circa annum 1594. impressa est Oxoniæ hæc ipsa epistola à Iosepho Barnesio: cujus ita avidè arrepta sunt & detenta exempla, ut ne unum quidem ullo studio nancisci possem. Quare quum è bibliothecâ amici cujusdam illud exemplar à Johanne Dee literatissimo viro, & optimorum auctorum inquisitore diligentissimo è pluribus exemplaribus castigatum, & notis etiam quibusdam illustratum impetrassem: operæ pretium me facturum existimabam, si typis publicis excideretur. Et quoniam editionis meæ ratio hoc postulat, ut famam auctoris vindicem, eluenda mihi videtur inprimis illa superstitionis macula, quam Andreas

dreas Libavius eius famæ inspersit [Exercit: de philosophiâ Harmonicâ Magicâ fratrum R. C. pag.301.] Et quamvis illud Libavij scriptum elumbe quidem & malê consarcinatum, responsione indignissimum sit: eò quòd maximâ ex parte aut inanes quasdam & futiles suspiciones de fraternitate R. C. excitet, aut viros bonos & de Philosophiâ optimè meritos injustis opprobrijs oneret: tamen quia ipsa sapientia monet [Proverb. 26.5.] respondendum esse stulto ne sibi sapuisse videatur; scriptoris omnium ætatum maledicentissimi convitio occurrendum esse arbitrabar. Hic igitur Libavius ne omni turpitudinis maculâ careret Rogerius, à qua intactum neminem ferè philosophum dimittit; eum superstitionis crimine afflavit: non ejus videlicet quæ magi diabolici; quos meritò damnat; ad impia servitia impuros spiritus allicere credunt; fatetur enim noluisse Bachonem magiam; scilicet diabolicam; probare, qui artis & naturæ potentiam commendavit: [pag. præd.] sed illius fortasse qua falsus Deo cultus, secundum traditiones & præcepta hominum exhibetur pro vero, qui est secundum fidem in purâ conscientiâ. At ineptè nimium hoc crimen Bachoni quæsitum ivit Libavius. neque enim ab illo religionis dogmata haurimus; sed quia; ut hominem philosophum decuit; naturæ vires & potentiam rimatus est: ut naturam sciamus scripta ejus perlegimus. Et si eorum scripta nihili erunt, qui non rectè de religione senserunt; exulabit omnis ethnicorũ philosophia, Hermetis, Aristotelis, Galeni, reliquorum; exulabit etiam Libavio judice papistarum. ita quam ille philosophiam summo percupit opere convellere, quamq; omni

omni conatu rejectam vellet Paracelsicam nempe &
R. C. fratrum, eam necessariò docet adeundam. Au
det igitur Libavius quæ fuerit illa Bachonis superst
tio quæ ejus scripta suspecta reddiderit, aut cesse
tandem; si potis est; bonorum famam lacerare. Qu
in ipsâ carpsit epistolâ, illis inferiùs ubi occurrent re
spondebitur. Et quia mihi Bachonis hoc scriptu
recognoscenti cum Libavio res necessariò est; unu
addam quod à R. de Fluctibus qui Libavij rescript
ex professo respondit, prætermissum esse demiro
Et quamvis ad præsens institutum minimè pertinea
tamen quia moram aliquam bonorum animis face
re possit, quo minùs cupidè ad illam omnium Resti
tutionem anhelent, quam fratres, & ante illos alij
non modo affuturam, sed & jam inceptam esse de
nunciarunt: addam (inquam) aliquid in satisfacti
onem, sed eâ brevitate quæ præsens institutum de
cere possit. Etenim nisi antè deliberatum sit & con
stitutum, fore tandem restitutionem omnium: fru
stra certè Roseæ Crucis fratres talia proposuissent, &
bonos undique viros scripto publicè edito ad suum
consortium allexissent. Difficile esse agnosco de re
bus futuris judicare, etiam illis quarum indicia a
ipsis sacrosanctis prophetarũ scripturis desumuntu
idq; à dilectis D. N. Jesu Christi discipulis videre
perfacile est. Nam quamvis per prophetã Danielem
clarè satis minatus esset Deus, se & Ecclesiam, & gen
tem Judaicam ita abdicaturum, ut post occisum Me
siham, & civitatem, & sanctuarium dissiparet popu
lus cum duce venturo: eamq; desolationem usque
ad consummationẽ & finem perseveraturam [Dan
9. 26. 27.] Omnium tamen Judæorum animos ita
præoc

præoccupaverat illa ſpes & cogitatio regni Iſraëlitici reſtituendi, ut Chriſto à mortuis excitato, ipſi (inquam) diſcipuli, horum penitus immemores, aut etiam ignari, exiſtimarent jam tum reſtitutum iri Iſraëli regnum [Act. 1. 6.] ſic etiam in hunc uſq; diem cæcutiunt humanæ mentes, ſemperque cæcutiunt ad opera Dei, donec ſpiritus ſancti acceptâ virtute, tempora rerum & mementa poſſint diſcernere. Quo minus mirandum eſt, quum hoc ſeculo tot à pleriſq; propoſita fuerint de rerum omnium reſtitutione, quæ in hanc ſententiam afferuntur, à nonnullis quidem ſomniatoribus haberi contemptui; ab alijs Berrhœenſium ἐυγενεςέρων exemplo, ex ſcripturis quæri num hæc ita ſe habeant. Fateor neceſſe habere Romanum Antichriſtum hanc Univerſi reſtitutionem negare; ut vicariatũ ſuum, quem mentitur ad extremam uſq; piorum & impiorum reſurrectionem perduraturum ſtabiliat: at hujuſce papiſticæ ἀποςάσεως ſordes abſterſiſſet animo Libavius, niſi ſibi aſſumeret temerario auſu de rebus incognitis judicare, & quæ ſemel rata habuit pertinaciter defendere. Sed ut Lectori pio faciam ſatis, & ipſi etiam ſi velit Libavio: Legantur quæ in probationem Reſtitutionis Univerſi attulit Gulielmus Poſtellus, libro de Nativitate Mediatoris ultimâ impreſſ. Baſileæ 1547. Clavis item abſconditorũ à conſtitutione mundi ejuſdem Poſtelli. Item quæ ſcripſit Iacobus Brocardus in Geneſin, in Apocalypſin, alioſque ſacrarum ſcripturarum libros, & libri itidem de Prophetiâ. Legantur & Thomæ Brightmanni Angli commentarij in Cant. Canticorum, Danie-

lem

lem, & Apocalypsin, & si vacat etiam quos citat Brocardus: inter quos sunt Martinus Cellarius De operibus Dei impress. Argent. 1527. Et Joachimus abbas circa annum 1200. etiam homil. 13. Henrici Effrhei Argent. editæ 1571. & Fabricij Capitonis commentarij in Hoseam apud Cephaleum Argent. Postellus ex sacrar. scripturarum mysticâ interpretatione rem docet, & duce ratione Brocardus, & Brightmannus, ex interpretatione mysterij, & literæ. At hominum, inquis, sunt hæc commenta & expositiones, petis igitur ut nudum ostendatur scripturarum verbum; & apertus sensus, talem fore omnium reformationem quam fratres R. C. futuram esse denunciant. Et rectè. Nam quum nullum faciat Dominus verbum nisi revelavit secretum suum ad servos suos Prophetas [Amos 3. 7.] à prophetarū scriptis certissimè poterūt argumenta sumi de rebus futuris. Quærendum est igitur inprimis, quis futurus est in illâ omniū reformatione aut restitutione status sive quæ conditio status illius reformati. Illa autem in tribus potissimum rebus cernetur. Prima erit in ejectione impiorum, ut non apponat ultra magnificare se homo super terram [Psal. 10. 18.] sed ut fides Christi, & Ecclesia, per universum terrarum orbem propagetur, Judæis etiam, & Israëlitis rebellibus ad fidem Christi conversis, ut universa anima laudet Iah. Secunda in rerum omnium affluentiâ & copiâ. Tertia in bonis animi virtutibus omnibus & scientiâ exaggerati, ut justè sobriè, piè, & in pace vivatur; quemadmodum ab initio fieri debuit, si Adamus astutiâ diaboli in peccatum non incidisset. Hoc enim est illud quod precari jubemur, ut veniat regnum Dei, ut fiat voluntas ipsi

ipsius sicut in cœlo sic & in terra [Matth. 6. 10.] hic
est Sabbatismus ille qui populo Dei expectandus re-
linquitur, ut quemadmodū Deus, ita etiam & homo
à suis operibus, avaritiâ, superbiâ, injustitia &c. re-
quiescat. [Heb. 4. 9.] Peto autem ab æquis lectoribus,
ut ex multis sacr. scripturarum locis quæ huc affer-
ri possent, sine præjudicio hîc adnotatos textus serio
legant, & diligenter expendant: in quibus si
τὸ ῥητὸν solummodo spectes, nihil potest di-
sertius dici, nihil explicatius. De primo vide Num.
24. 17. Iobi cap. 38. 15. & cap. 40. 7. 8. Psalm. 1. v. 4. 5.
6. & 2. 8. 9. & 9. 5. usq; ad finem. & Psal. 10. totum. &
Psal. 22. à versu 27. ad finem. Psal. 33. 8. Psalm. 47. to-
tum. Psal. 66. 1. 2. 3. 4. Psal. 67. totum. Psal. 72. à vers.
7. ad finem. Psal. 86. 9. Psal. 96. totum. Psalm. 97. v. 7.
ejicientur papistæ cum reliquis idololatris. Psal. 102.
v. 15. ad 23. Psal. 104. 35. Psal. 138. 4. Psal. 145. 21. Isaiæ
cap. 2. 10. ad finem. If. 54. 5. Ier. 16. 19. Ier. 25. v. 31. 32.
33. Dan. cap. 7. v. 13. 14. 18. 22. Amosi 9. 8. ubi lege se-
cundum hebraicam veritatem. Regnum peccati dis-
perdam de facie terræ. Et ibid. v. 11. 12. Nah. 2. 11. &
3. 8. ad 13. Zach. 9. 10. Matt. 13. 41. & Matt. 24. 14. Luc. 1.
70. ad 76. Act. 3. 21. 1. Cor. 15. 25. Hebr. 2. 8. Heb. 10. 13.

De secundo legantur etiam Psal. 22. 26. Psal. 36. 8.
Psal. 67. 6. Psal. 85. 12. Psal. 107. 35. ad finem. Psal. 144.
vers. 12. ad finem. Ez. cap. 34. 26. 27. Hos. cap. 2. v. 21.
22. Amos. 9. 13.

De tertio. Psalm. 25. 9. & 12. Isa. 11. v. 6. ad 10. Isa.
54. 13. 14. Isa. 65. 16. & seq. Ier. 31. 31. Dan. 12. 4 Hos.
2. 18. 19. 20. Mic. 4. 3. 4. Matth. 10. 26. Iohan. 6. 45.
Hebr. 4. 9. 10.

De secundo & tertio, legatur itidem Isaiæ cap. 2.
vers. 1.

verſ. 1. ad 6. & Ioelis cap. 2. v. 21. ad finem. copio
autem iſta omnia deſcribuntur Eſdræ. lib. 4. ſi lege
vacat attentè, & conſiderare.

De Iſraëlitis autem ad Eccleſiam Chriſti agg
gandis, & in ſuam terram reſtituendis legantur Ge
cap. 13. v. 15. Num. 23. 23. & confer cum. Ier. 16. 14.
Iſa. 11. v. 11. ad finem. & cap. 27. 12. 13. & cap. 60. p
totum. Ier. 23. 3. ad 9. Ier. cap. 30. & cap. 31. per t
tum. & cap. 32. v. 37. ad finem. Ezech. cap. 20. v. 4
ad 45. Ezech. cap. 34. 11. ad finem. Ezech. cap. 36.
cap. 37. Hoſ. 1. v. 10. 11. & cap. 3. per totum. Amos
14. Obad. 17. ad finem. Mich. 2. 12. & 4. 6. ad fine
Nah. 3. 13. ad finem. Zach. 2. 4. & Zach. 8. per totu
& 10. 3. ad finem. & 12. 6. ad finem. Luc. 1. 33. Rom.
24. ad finem. De Turcâ etiam per Iſraëlitas in te
Canaan funditus exſcindendo, legatur Ezech. ca
38. & cap. 39. Ioëlis cap. 3. 9. ad finem. Zach. 9. 13.
finem. & confer Apoc. cap. 6. v. 12. ad 17. & Apoc
cap. 19. v. 11. ad finem. poſt quod eſt Sabbatiſmus
quo Apoc. 20. ad v. 7. Interea verò omnis Chriſti
norum conatus in Turcam irritus fuit, eſt, & eri
propter idololatriam in ſecundo concilio Nice
ſtabilitam anno 781. Etenim in illius ſceleris vin
ctam; Univerſam orientis imperium Deus zelotyp
Turcæ tanquam ſtipendium conceſſit, ut olim Nab
chodonoſori ſervo ſuo Ægyptum, propter Tyrum
verſam. Conferat etiam Roma Iſa. cap. 13. & 14.
v. 24. & Ezech. cap 27. & 28. cum Apoc. 18. & vide
ex Babylone, & Tyro, quid expectare debeat. Deni
quod 1. Paral. cap. 39. v. 29. 30. dicitur in libris S
muelis, Nathani, & Ghad, deſcripta eſſe Davidis g
ſta, & regni ejus, & fortitudinis, & temporum q
tra

transierunt super eum, & super universa regna terrarum: id multò magis locum habet in universis prophetarũ scripturis; qui quidem per spiritum Christ. qui in ipsis erat, scrutantes illas Christi passiones, & subsequuturas deinde glorias [1.Pet.1.11.] ita universæ Ecclesiæ statũ, & ætates,& gesta,& tempora descripserunt: ut non immeritò Christus Dominus de seipso prædicârit [Isaiæ cap. 46.10.] Annuncio ab exordio novissimum, & ab initio quæ nondum facta sunt. verum ut singula rectè intelligantur, necesse est ut eodem Christi spiritu, quo scripta sunt legantur. id autem in sabbatismo sive in restitutione universi fiet, quum repleta erit terra scientiâ Domini, sicut aquæ mare operientes. tum enim ab omnibus, uniuscujusq; literæ & apicis in sacro contextu, ultima ratio reddi poterit. ad nostrum enim usum descriptus est, idq; dum in viâ sumus, ut perfectus sit vir Dei, & ad omne opus bonum instructus. Affert contra Libavius: Quod ad humana attinet politiæ leges sive imperij,& regnorum Christianorum; sive gentilium, hujusmodi reformationem non passuras: Oblitus penitus quod in Mose dixerit Deus, Deut. cap. 18. v. 18.19. & Act. 3.23. Exterminatum iri omnem animam de populo, qui Christum [in Ecclesia loquentem] non audierit. Est enim hæc gloria omnibus sanctis ejus, ad faciendam vindictam in nationibus, increpationes in populis: ad alligandos reges eorum in compedibus,& nobiles eorum in manicis ferreis Psal. 149. *Philosophia autem & medicina accessu luminis scripturæ & Hermeticæ solertiæ in chymicis, magnâ ex parte correcta est.* Utinam ex animo hoc diceres & verè Libavi. vera certè est quæ inde petitur philosophia, at

verò

erò ut adhuc fuerunt hominum ingenia è puteis A-
istotelis & similium demersa veritas extracta est.
Medicina fateor, ex chymica industriâ nonnullis sa-
utaribus experimentis ornata est; at plurimis etiam
& periculosis, & incertis ita deformata, ut nihilo sit
quàm antè correctior. Quis autem medicinam præ-
claris illis chymicis medicamentis instruxit? non
magus Paracelsus, non Artefius, non Crollius, aut si-
milia diaboli (vide pag. 290. & immanē hominis su-
perbiam agnosces: qui se supra Dei solium extollere
non erubescit, & illos cum Simone mago &c. a-
mandare diabolo, pro quibus mortuus est Christus.
vid. Rom. 14. 4. Matt. 7. ad 6.) pecora: hoc enim Li-
bavio nefas dicere. Quis igitur? Andreas ipse Libavi-
us, corrasis undecunq; & emendicatis experimentis,
Alchymiam nobis & Arcanorum syntagma adorna-
vit. ô correctā medicinam! ô castigatos & flagellatos
medicos! In divinis autē duplex cōceditur reforma-
tio: una quum gentes idola aversatæ Christi fidem
amplexæ sunt: Altera quæ ministerio Lutheri peracta
est. inceptam quidem Libavi concedimus, sed non
peractam. idq; etiam & ipse quem affers scripturæ lo-
cus [2. Thes. 2. 8.] potuit luculentius indicasse. *Quem
absumet Dominus spiritu oris sui, & abolebit in claritate
adventus sui.* Quod sit illud Iniquitatis mysterium
non ambigitur inter nos. quæ etiam fuerint ejus ini-
tia, qui progressus, concordamus. quanto studio illi
reclamatum est in omni ætate, quàm ferale bellum
sanctis indixerit, & quomodo in illos ita prævaluerit
ut duos etiam testes, verbum scilicet Euangelicum &
propheticū per traditiones & falsa interpretament-
occiderit, abundè satis ab historijs Ecclesiæ, & nom-
nati

natim à Jacobo Usserio, qui hoc argumentum ex professo tractavit, edisci potest. Quum verò omnes illos aut vi, aut fraude subverterit Romanus Antichristus, qui illi quomodolibet restiterunt, usque ad Lutherum: tum demum inceptus est absumi, quum per Lutherum & cæteros qui fidelem religioni navabant operam, fides & veritas Christi paterent omnibus, quæ ita penitus exulabant, ut in illo adventu filij hominis fides in terris vix inveniretur. Sed quamvis tum primùm cæptus sit absumi spiritu oris Christi, id est verbo eius, quod quidem illum adhuc absumit, & indies absumet: restat tamen adhuc facienda abolitio in illustratione adventus, quando Papa, & Papistæ, cum reliquis impijs, gentilibus, & pseudo-christianis ejicientur. Triplex igitur ex sacris scripturis est adventus Christi. De primo in carne, de ultimo in gloriâ nulla est quæstio apud nos. De secundo autem qui est in spiritu, Romanus pontifex Christiano orbi ita illusit, ut à paucissimis agnoscatur. Quum tamen hæc magna pars sit gloriæ illius, quæ passioni erat subsequutura; sponsam quidem veram semper decuit, & sponsi causa hunc adventum expetivisse, ut illi flecteretur omne genu, & omnis lingua confiteretur Deo [Rom. 14. 11.] & etiam suâ, ut spiritus sanctus in omnem carnem effunderetur; cujus quidem illustre specimen & argumentum statim post Dominum in cælos evectum, in apostolis factum est; & ut reliqua illa gloriosa quæ de civitate Dei prædicantur, ad perfectam ipsius & perpetuam beatitatem apparerent. Objicitur. Omnem illam Ecclesiæ felicitatem de cœlesti gloriâ in figuris dici: interea verò crucem esse tollendam, probra & afflictiones tolerandas,

randas. At distinguenda sunt Ecclesiæ tempora. Est enim omnibus tempus determinatum: tempus occidendi, & tempus medendi: tempus flendi, & tempus ridendi. [Ecclef. 3.] fuit quidem tempus quum judicium à domo Dei fieri inciperet, quum ipsum patremfamilias non tantùm convitijs proscinderent, sed & in crucem tollerent: quum apostoli & martyres τὰ ὑστερήματα afflictionum Christi implerent, sed hoc pro reliquo corpore, ut qui seminant in lachrymis, in exultatione metant. Jam verò hyems præterijt, & messis tempus adest, ut Ecclesiam affligentibus reddatur duplum, ut omnibus Christi adventum expectantibus, omnis lachryma abstergatur. Quod autem in typis hujusmodi, æternæ vitæ gaudia proponuntur, verissimum esse concedo. Sed ut typi sint, necesse etiam est ut sint, aut certè non possunt esse typi: quemadmodum optimè disputat Jac: Brocardus lib. 1. de prophetiâ; ad quem, & reliquos antè citatos auctores, lectores harum rerum cupidos ablegabo; illud primùm & ultimùm adhotatus, ut firmum habentes sermonem propheticum; illi attendant, donec dies elucescat, & phosphorus exoriatur in cordibus eorum.

In ConfesſV sVbſannatorVM non ſeDI. PSAL. I.

EPISTOLA FRATRIS ROGERII BACONIS, DE SECRETIS OPERIBUS ARTIS ET NATURÆ, ET DE NULLItate Magiæ.

CAPUT I.

De & contra apparentias fictas, & de & contra invocationes ſpirituum.

VEſtræ petitioni reſpondeo diligenter. Nam licet natura potens ſit & mirabilis; tamen ars utens naturâ pro inſtrumento, potentior eſt virtute naturali, ſicut videmus in multis. Quicquid autem eſt præter operationem naturæ vel artis, aut non eſt humanum, aut eſt fictum & fraudibus occu-

 patum.

patum. Nam sunt qui motu veloci membrorum apparentia fingunt, aut vocum diversitate, aut instrumentorum subtilitate, aut tenebris, aut consensu multa mortalibus proponunt miranda, quæ non habent existentiæ veritatem. his mundus plenus est, sicut manifestum est inquirenti. Nam joculatores multa manum velocitate mentiuntur, & Pthyonissæ vocum varietatẽ in ventre, & gutture fingentes, & ore, formant voces humanas à longè vel propè prout volunt, ac si spiritus cum homine loqueretur; etiam sonos brutorum confingunt. Cannæ verò gramini subditæ, aut latebris terræ conditæ, ostendunt quod vox humana est, & non spiritus, quæ magno fingunt mendacio. Quũ verò in tenebris crepusculis matutinis vel nocturnis res inanimatæ moventur violenter; non est veritas sed fraus & dolus. Consensus verò omnia fingit quæ volunt homines, prout adinvicem disponunt. In his verò omnibus, nec philosophica ratio consi-

derat

derat, nec ars, nec poteſtas naturæ te-
net. Sed præter hæc, nequior eſt occu-
patio, quando homo contemnit leges
Philoſophiæ, & contra omnem ratio-
nem ſpiritus invocat nefarios, ut per
eos ſuam compleat voluntatem. Et in
hoc eſt error, quod credit ſibi ſubjici
ſpiritus, & quod ſpiritus cogantur hu-
manâ virtute; hoc enim impoſſibile
eſt. quia vis humana longè inferior eſt
quàm ſpirituum. Atque in hoc magis
aberrant hujuſmodi homines qui per
aliquas res naturales quibus utuntur,
credunt vel advocari, vel fugari ſpiri-
tus malignos. Et adhuc errant, quando
per invocationes, deprecationes, & ſa-
crificia nituntur homines eos placare,
& adducere pro utilitate vocantium.
facilius enim ſine comparatione à Deo
impetrãdũ foret, vel à bonis ſpiritibus,
quicquid homo debet utile reputare.
Sed nec in rebus inutilibus favorabiles
aſſiſtunt ſpiritus maligni, niſi in quan-
tum propter hominum peccata à Deo
permittuntur, qui humanum genus

regit & gubernat. Et ideo iſtæ viæ ſunt præter ſapientiæ documenta, imo potius in contrarium operantur, nec unquam verè philoſophantes de his ſex modis curaverunt.

CAPUT II.

De characteribus, carminibus, & eorum uſu.

QUid verò de carminibus, & characteribus, & hujuſmodi alijs ſit tenendum, conſidero per hunc modum. Nam proculdubio omnia hujuſmodi nunc temporis ſunt falſa, aut dubia: & quædam ſunt irrationabilia; quæ philoſophi adinvenerunt in operibus naturæ & artis, ut ſecreta occultarent ab indignis. Sicut ſi omnino eſſet ignotum quod magnes traheret ferrum, & aliquis volens hoc opus perficere coram populo, faceret characteres, & carmina proferret, ne perciperetur quod totum opus attractionis eſſet naturale. Sic igitur quam plurima in libris

ris philoſophorũ occultantur multis nodis: in quibus ſapiens debet hãc habere prudentiã,ut carmina & characteres negligat,&opus naturæ & artis probet: & ſic tam res animatas, quã inanimatas videbit adinvicẽ cõcurrere,propter naturę conformitatẽ,non propter virtutẽ carminis,vel characteris. Et ſic multa ſecreta naturę & artis exiſtimantur ab indoctis magica. Et magi confidunt ſtultè carminibus & characteribus,quod ijs præbeant virtutem; & pro aſſecuratione eorum relinquunt opus naturæ vel artis, propter errorem carminum & characterum. Et ſic utrumque genus hominum iſtorum privatur utilitate ſapientiæ, ſuâ ſtultitiâ cogente. Sunt autẽ quædã deprecationes antiquitus inſtitutæ ab hominib. virtutis, aut veritatis, aut magis à Deo & ange- *Num. 6. 27.* lis ordinatæ; & hujuſmodi virtutẽ ſuã primã poſſunt retinere. Sicut in multis regionibus adhuc quædam orationes fiunt ſuper ferrum candens, & ſuper aquam fluminis, & ſimiliter alia, in qui-

bus innocentes probantur, & rei damnantur: & auctoritate Ecclesiæ fiunt & prælatorũ. Nam & ipsi sacerdotes exorcismos faciunt in aqua benedictâ, sic Num. 5. ut in lege veteri de aquâ purgationis legitur qua probatur adultera, vel fidei suo viro. & multa sunt hujusmodi. Sed quæ in libris Magicorum continentur omnia sunt jure arcenda, quamvis aliquid veri contineant: quia tot falsis involvuntur, ut non possit discerni inter verum & falsum, unde quicunque dicunt quod Solomon composuit hoc vel illud, aut alij sapientes, negandum est. quia non recipiuntur hujusmodi libri auctoritate Ecclesiæ, nec à sapientibus, sed à seductoribus qui mundum decipiunt: etiam & ipsi novos libros componunt, & novas adinventiones multiplicant, sicut scimus per experientiam; & ut vehementius homines alliciant titulos præponunt famosos suis operibus, & eos magnis auctoribus asscribunt impudenter: ac ut nihil omittant de contingentibus, sti-

lum

lum grandiſonum faciunt, & ſub formâ textus mendacia ſua confingunt. Characteres verò aut ſunt verba figuris literarũ involutis compoſiti, cõtinentes ſenſum orationis adinvẽtæ; vel ſunt facti ad vultus ſtellarũ in temporibus electis. De characteribus igitur primo modo ſic judicandũ ſicut de orationib. dictum eſt: de ſigillis autem & characteribus ſecundo modo niſi fiant temporibus electis, nullam efficaciam penitus habere noſcuntur. Et ideo qui facit ea ſicut in libris formantur, non reſpiciens niſi ſolam figuram quam repræſentat exemplar, nihil facere ab omni ſapiente judicatur. Qui autem ſciunt in conſtellationibus debitis opera facere ad vultus cœlorum; illi non ſolum characteres, ſed omnia opera ſua poſſunt diſponere, tam artis, quàm naturæ ſecundum cœli virtutem. Sed quia difficile eſt in his certitudinem cœleſtium percipere: ideo in his multus eſt error apud multos: & pauci ſunt qui ſciunt aliquid utiliter & veraciter

citer

citer ordinare. Et propter hoc, vulgus mathematicorum judicantium & operantium per ſtellas, non multùm perficiunt, aut aliquid utile faciunt; quamvis peritiſſimi, & artem ſufficienter habentes, poſſent multas utilitates facere tam per opera, quam per judicia in temporibus electis. Conſiderandum tamen quia peritus medicus, & alter quicunque habet animam excitare; carmina & characteres licet fictos utiliter (ſecundum Conſtantinum medicum) poteſt adhibere. non quia ipſi characteres aut carmina aliquid operentur: ſed ut devotius & avidius recipiatur medicina, & animus patientis excitetur, & confidat liberiùs, & ſperet, & congaudeat, quoniam anima excitata poteſt in corpore proprio multa renovare; ita ut de infirmitate in ſanitatem convaleſcat, ex gaudio & confidentia. Si ergo medicus ad magnificandum opus ſuum, ut patiens excitetur ad ſpem & confidentiam, aliquid hujuſmodi faciat; non propter fraudem,

dem, sed propter hoc ut confidat quod revaleat (si credimus medico Constantino) non est abominandum. Nam ipse de his quæ suspenduntur ad collum, sic concedit ad collum carmina & characteres & eos in hoc casu defendit. Nam anima multum potest super corpus suum, per suas affectiones fortes, ut docet Avicenna in lib. de Animâ. & 8. de animalibus, & omnes sapientes concordant. Et ideo fiunt coram infirmis ludi, & res delectabiles afferũtur: immo aliquando appetitui multa conceduntur contraria: quia vincit affectus, & desiderium, & animæ spes supra morbum.

CAPUT III.

De virtute sermonis, & redargutione magiæ.

Quoniam verò in nullo lædenda est veritas, oportet diligentius considerare, quod omne agens facit virtutem & speciem à se, in materiam extrin-

trinſecam; non ſolum ſubſtantiæ, ſed accidentia activa de tertiâ ſpecie qualitatis. & fiunt virtutes à rebus, aliquæ ſenſibiles, aliquæ inſenſibiles. Et ideo homo poteſt facere virtutem & ſpeciem extra ſe, maximè quum ſit nobilior alijs rebus corporalibus, & præcipuè propter dignitatem animæ rationalis & nihilominus exeunt ſpiritus & calores ab eo, ſicut ab alijs animalibus. Et nos videmus quod aliqua animalia immutant & alterant res ſibi objectas, ſicut a baſiliſcus interficit ſolo viſu, & b lupus reddit raucum, ſi prius videat hominem; & c hyæna intra umbram ſuam canem non permittit latrare, ſicut Solinus de mirabilibus mundi narrat & alij auctores. & Ariſtoteles in libro ſecundo de Vegetabilibus dicit, palmarum fœminarum fructus matureſcere per odorem maſculorum. & equæ imprægnantur in aliquibus regnis per odorem equorum, ut d Solinus narrat & multa alia contingunt, per ſpecies & virtutes animalium, & plantarum mult

a) Plin. hiſt. nat. lib. 39. cap. 4.
b) Plin. lib. 8. c. 22. Solini Poly. cap. 8.
c) Plin. lib. 8. cap. 30. Solin. cap 30.
d) cap. 26. ex C. Plinij lib. 4. c. 32. & lib. 8, cap. 42.

ultaq; mirabiliora ſicut Ariſtoteles icit in libro Secretorum. Quum ergo lantæ & animalia non poſſint attinere ad dignitatem humanæ naturæ; omo multò magis poterit facere virtutes & ſpecies, & colores emittere ad lterationem corporum extra ſe: propter quod dicit Ariſt. in lib. de ſomno & vigilia, quod mulier mẽſtruoſa ſi adſpexerit ſpeculum, inficit ipſum, & apparet in eo nubes ſanguinis. Et e Solinus narrat: In Scythia ſunt mulieres habentes geminas pupillas in uno oculo (unde Ovidius: nocet pupilla duplex) quæ quum iraſcuntur interficiunt homines ſolo viſu. Et nos ſcimus quod homo malæ complexionis, & habens infirmitatẽ contagioſam, ut lepram, vel morbum caducum, vel febrem acutam, vel oculos multùm infirmos, vel hujuſmodi, inficit alios præſentes & contaminat. è contrario homines bene complexionati & ſani, & maxime juvenes, confortant alios, & homines gaudent ex eorum præſentiâ. & hoc eſt propter ſpiri-

e) Cap. 6. Vide & C. Plin. hiſt. nat. lib. 7. cap. 2.

ſpiritus ſuaves, & vapores ſalubres delectabiles,& naturalem colorem b num, & propter ſpecies & virtutes q fiunt ab ijs, ſicut Galenus docet in T chne. Et augetur malum ſi anima peccatis magnis & multis corrupta, h bens corpus infirmum, & malæ co plexionis, & ſit cogitatio fortis, & de derium vehemens ad nocendum malignandum. Nam natura comp xionis & infirmitatis obedit cogitat nibus animæ, & deſiderijs, & fortiùs git. Unde leproſus qui ex deſiderio fo ti,& cogitatione,& ſollicitudine veh menti, intenderet alium præſente inficere:& citiùs & fortiùs ipſum in ceret, quam ſi ad hoc non cogitar nec deſideraret, nec intenderet. Na ræ enim corporis (ut Avicenna do locis prædictis) obedit cogitationib & vehementibus deſiderijs anim Nam (ſicut Avicenna docet tertio M taph.) primum movens eſt cogitat deinde deſiderium conformatum c gitationi; poſtea virtus naturaris i me

membris quæ obedit desiderio & cogitationi: & hoc in malo (ut dictum) & in bono similiter. Unde quum in homine inveniuntur hæc: scilicet bona complexio, & sanitas corporis, & juventus, & pulchritudo & elegantia membrorum, & anima munda à peccatis, & cogitatio fortis, & desiderium vehemens ad aliquod opus magnum, tum quicquid fieri potest per speciem & virtutem hominis, & spiritus, & calorem naturalem, necesse est quod fortiùs & vehementiùs fiat per hujusmodi spiritus, [al. species] & vapores, & influentias; quam si aliquod istorũ deficeret: & præcipuè si desiderium forte & intentio valida non desit. Et ideo per verba, & opera hominis, possunt aliqua magna fieri: quando omnes dictæ causæ concurrunt. verba enim sunt ab interiùs per cogitationes animæ & desiderium, per motum spirituum, & calorem, & vocalem arteriam: & eorum generatio habet vias apertas, per quas est magnus exitus

ſpirituum, & caloris & evaporation & virtutis, & ſpecierum quæ poſſu fieri ab animâ & corde. Et ideo alt rationes fiunt à partibus per verba ſecundum quod ijs debetur ex pot ſtate naturæ. videmus enim quod p hujuſmodi vias apertas à corde & in terioribus, anhelitus, & oſcitatio, multæ reſolutiones ſpirituum, & c loris fiunt: quæ aliquando nocen quũ ab infirmo, & malæ complexion corpore proveniũt: & proſunt, & co fortant quum à corpore mundo, ſan & bonæ complexionis producuntu Et ideo ſimiliter aliquæ operation magnæ naturales poſſunt fieri in ve borũ generatione & prolatione, cu intentione & deſiderio operandi. U de non immerito dicitur quod vox v va magnã habet virtutẽ: non quia il habet virtutẽ quã magici fingunt, ne non ſimiliter ad faciendum & altera dum (ut exiſtimant) ſed ſecundu quod natura ordinavit. Et ideo val cautè in his intendendum eſt. Na

le facili homo poteſt errare, & multi errant in utramque partem, quoniam aliqui omnem operationem negant; & alij ſuperfluunt, & ad magicam declinant. Multi igitur libri cavendi ſunt propter carmina & characteres, & orationes, & conjurationes, & ſacrificia, & hujuſmodi quia purè magici ſunt. Ut liber de Officijs ſpirituum, liber de morte animæ, liber de arte notoriâ, & hujuſmodi infiniti: * qui nec artis, nec naturæ continent poteſtatem, ſed figmenta magicorum. Conſiderandum eſt etiam quia multi libri reputantur inter magicos qui non ſunt tales, ſed continent ſapientiæ dignitatem. qui igitur ſunt ſuſpecti, & qui non, experientia cujuslibet ſapientis docebit. Nam ſi quis in aliquo illorũ opus naturæ, vel artis inveniat, illum accipiat: ſi non, relinquat velut ſuſpectum, & ſicut indignũ & illicitũ ſapienti. quia magici eſt pertractare ſic ſuperfluum, nec neceſſarium. Nam (ut ſenſit

Deſuit in alio exempl.

*

Isaac in lib. de febribus) anima rati-
nalis non impeditur in suis operati-
nibus nisi detineatur ignorantia. Et A-
ristoteles vult in libro secretorum
quod intellectus sanus & bonus pote-
in omnia quæ homini necessaria sun-
cum influentiâ tamen divinæ virtut-
Et tertio Meteororũ dicit, quod n-
est virtus nisi per Deum. Et in fine E-
thicorum dicit, quod nulla est virt-
nec moralis nec naturalis sine infl-
entia divinâ. Unde quum loquim-
de potestate agentium particulariu-
non excludimus regimen agentis u-
versalis, & primæ causæ. Nam om-
causa prima plus influit in causatu-
quàm secunda, ut prima propositio
causis proponit.

CAPUT IV.

De instrumentis artificiosis mi-rabilibus.

NArrabo igitur nunc primò ope-
artis & naturæ miranda, ut post-
cau-

causas & modos eorum assignem: in quibus nihil magicum est. ut videatur quòd omnis potestas magica sit inferior his operibus & indigna. Et primò per figurationem solius artis. Nam instrumenta navigandi possunt fieri sine hominibus remigantibus, ut naves maximę fluviales & marinæ ferantur unico homine regente, majori velocitate quàm si essent plenæ hominibus navigantibus. Currus etiam possent fieri ut sine animali moveantur cum impetu inæstimabili, ut existimātur currus falcati fuisse, quibus antiquitus pugnabatur. Possunt etiam fieri instrumenta volandi, ut homo sedens in medio instrumenti revolvens aliquod ingeniū; per quod alæ artificialiter compositæ aërem verberent, ad modum avis volantis. Fieri etiam potest instrumentū parvum in quantitate ad elevandum & deprimendum pondera quàsi infinita, quo nihil utilius est in casu. Nam per instrumentum altitudinis trium digitorum, &

latitudinis eorum, & minoris quan-
tatis, posset homo seipsum & socios a
omni periculo carceris eripere, & el-
vare, & descendere. Potest etiam de
facili fieri instrumentum quo un-
homo traheret ad se mille homin-
per violentiam ipsis invitis; & sic de
rebus alijs attrahendis. Possunt etia
fieri * instrumenta ambulandi in m-
ri, & in fluvijs ad fundum sine peric-
lo corporali. Nam Alexander m-
gnus his usus est, ut secreta maris
deret, secundum quod Ethicus na
rat astronomus. Hæc autem fact
sunt antiquitus, & nostris tempo-
bus. & certum est, præter instrume
tum volandi quod non vidi, nec h
minem qui vidisset cognovi, sed sa
entem qui hoc artificium excogita
explicitè cognosco. Et infinita ali
possunt fieri, ut * pontes ultra flum
na sine columnâ, vel aliquo susten
taculo, & machinæ, & inge-
nia inaudita.

CAP

CAPUT V.

De experientijs perspectivis artificialibus.

SED profecto mirandæ satis inveniuntur figurationes physicæ radiorum. Nam sic possunt figurari perspicua & specula, ut unum appareat multa, & unus homo exercitus; & ut plures & quot volumus Soles & Lunæ appareant. Nam natura sic aliquando figurat vapores, ut duo Soles, & duæ Lunæ, & aliquando tres Soles apparuerint simul in aëre, ut Plinius recitat in 2. naturalis historiæ. Et qua ratione plures & infinitæ potest una res apparere: quia postquam excedit suam virtutem, nullus est ei numerus determinatus sicut arguit Aristot. in cap. de vacuo. Et sic omni civitati, & exercitui contrario, possunt fieri terrores maximi: ut vel propter multitudinẽ apparitionum stellarum, vel Cap. 31.

hominum super ipsos congregatorum dispereant; præcipuè si sequens documentum cum illo primo habeatur: possunt enim sic figurari perspicua ut longissimè posita appareant propinquissima,& econtrario; ita quod ex incredibili distātiā legeremus literas minutissimas,& numeraremus res quantumcunq; parvas, & stellas faceremus apparere quò vellemus. Sic enim existimatur quod Julius Cæsar per littus maris in Gallijs, deprehendisset per ingentia specula dispositionem & situm castrorum & civitatum Britanniæ majoris. Possunt etiam sic figurari corpora, ut maxima appareant minima, & econtrario: & alta appareant ima & infima,& econtrario: & occulta videantur manifesta. Nam ut Socrates draconem corrumpentē civitatem & regionem suo anhelitu & influentiā pestilenti, deprehendit intra montium latibula residere: Sic etiam omnia quæ essent in civitatibus & exercitibus contrarijs possunt ab inimicis

cis deprehendi. Poſſunt etiam ſic figurari corpora, ut ſpecies & influentiæ venenoſæ & infectivæ ducerentur quo vellet homo: nam ſic Ariſtoteles fertur docuiſſe Alexandrum. quo documento venenum Baſiliſci erecti ſuper murum civitatis contra exercitum, deduxit in ipſam civitatem. Poſſunt etiam ſic figurari perſpicua, ut omnis homo ingrediens domum, videret veraciter aurum, & argentum, & lapides pretioſos, & quicquid homo vellet, & quicunque feſtinaret ad *viſionis locum nihil inveniret. Non igitur oportet nos uti magicis illuſionibus, quum poteſtas Philoſophię doceat operari quod ſufficit. Sed de ſublimioribus poteſtatibus figurandi eſt, quod ducantur & congregentur radij per varias fractiones, & reflexiones, in omni diſtantià qua volumus, quatenus comburatur quicquid ſit objectum. nam hoc teſtantur perſpicua comburentia antè & retro, ſicut auctores certi docent in ſuis libris. Et

Al. viſitu-re.

majus omnium figurationum & rerum figuratarum est, ut cœlestia describerentur, secundum suas longitudines & latitudines in figurâ corporali, qua moventur naturaliter motu diurno: & hæc valeret regnum unum homini sapienti. Hæc igitur sufficiant pro exemplo figurationum, quamvis infinita alia miranda proponi possent in medium.

CAPUT VI.

De experimentis mirabilibus.

HIS verò sunt quædam annexa sine figurationibus. nam in omnem distantiam quam volumus, possumus artificialiter componere ignem comburentem ex sale petræ & alijs. Item ex oleo petroleo rubro & alijs. Item ex maltha & naphtha & similibus secundum quod Plinius dicit in libro 2. cap. 104. civitatem quandam se defendisse contra exercitum Romanum

num : nam maltha projecta combusſit militem armatum. His vicinus eſt ignis Græcus, & multa comburentia. Præterea poſſunt fieri lumina perpetua & balnea ardentia ſine fine. Nam multa cognovimus quæ non conſumuntur in flammâ ; ut pelles Salamandræ, talk, & hujuſmodi quæ adjuncto aliquo inflammantur & lucent, ſed non comburuntur imo purificantur. Præter verò hæc ſunt alia ſtupenda naturæ. * Nam ſoni velut tonitrus, & coruſcationes poſſunt fieri in aëre; immo majori horrore quã illa quæ fiunt per naturam. nam modica materia adaptata, ſcilicet ad quantitatem unius pollicis , ſonum facit horribilem & coruſcationẽ oſtendit vehementem. & hoc fit multis modis; quibus civitas, aut exercitus deſtruatur ad modũ artificij Gedeonis, qui lagunculis fractis, & lampadibus, igne exſiliente cum fragore inæſtimabili, infinitũ Midianitarũ deſtruxit exercitum cũ trecẽtis hominibus. Mira ſunt hæc, *

ſi

si quis sciret uti ad plenum in debitâ quantitate & materiâ. De alio verò genere sunt multa miranda; quæ licet in mundo sensibilem utilitatem non habeant, habent tamen spectaculum ineffabile sapientiæ; & possunt applicari ad probationem omnium occultorum, quibus vulgus inexpertum contradicit: & sunt similia attractioni ferri per magnetem. nam quis crederet hujusmodi attractioni nisi videret? Et multa miracula naturæ sunt in hac ferri attractione quæ non sciuntur à vulgo, sicut experientia docet sollicitum. Sed plura sunt hæc & majora. Nam similiter per lapidem fit auri attractio, & argenti, & omnium metallorum. Item lapis currit ad * acetum: & plantæ adinvicem, & partes animalium divisæ localiter, naturaliter concurrunt. Et posteaquam hujusmodi perspexi, nihil mihi difficile est ad credendum, quando bene considero, nec in divinis, sicut nec in humanis. Sed majora his sunt: non tota pote-

in. hist. 36. b. 10. l. acer- rm.

potestas mathematicæ non potest nisi instrumentũ Sphæricũ juxta artificiũ Ptolemæi in 8. Almagesti, in quo omnia quæ sunt in cœlo suis longitudinib. & latitudinib. essent descripta veraciter: quod autẽ moverentur naturaliter motu diurno nõ est in mathematicâ potestate. Experimentator tamẽ fidelis & magnificus, ad hoc anhelat, ut ex tali materiâ fieret, & tali artificio, quòd naturaliter cœli motu diurno volveretur: quod fieri videtur possibile. quoniam multa motu cœlestiũ deferuntur, ut cometæ, & mare in fluxu, & alia in toto, vel in partibus suis. quod esset majus miraculũ quam omnia prædicta, & majoris utilitatis quasi infinitæ. Nam tunc omnia instrumenta astronomiæ cessarent tam specialia quàm vulgata: nec thesaurus unius regis vix posset huic comparari. Et licet non quantùm ad miraculum, tamen quantum ad utilitatem publicam & privatam, majora possunt fieri: scilicet ut auri copia & argenti duca-

ducatur in medium, quantum placet homini, non tamen ſecundum naturæ poſſibilitatem, ſed ſecundum artis complementum: * quum ſint decem & ſeptem modi auri, octo ſcilicet ex admixtione argenti cum auro. Et primus modus fit ex 16. partibus auri cum aliquibus partibus argenti, uſque ad vigeſimum quartum gradum auri pertingatur; cum uno argenti ſemper unum gradum auri augmentando. Et totidem ſunt ex admixtione æris cum auro! ita ultimus modus ſit ex viginti quatuor gradibus auri puri ſine admixtione alterius metalli: & non poteſt natura ulterius procedere ſicut experientia docet. Sed ars poteſt augmentare aurum in gradibus puritatis uſque in infinitum; ſimiliter argentum complere poteſt ſine fraude. Sed præcedentibus majus eſt, quòd licet anima rationalis cogi non poteſt, eò quod libertate gaudet arbitrij: tamen efficaciter diſponi, & induci, & excitari poteſt, ut gratis velit ſuos mores

res mutare, & affectiones, & voluntates, secundum arbitrium alterius; & non solùm singularis persona, sed totus exercitus, & civitas, & totus populus regionis. & hujusmodi experientiam docet Aristoteles in libr. secret: tam de regione, quâm de exercitu. & personâ singulari. Et in his ferè est finis naturæ & artis.

CAPUT VII.

De retardatione accidentium senectutis, & de prolongatione vitæ humanæ.

SEd ultimus gradus in quem potest artis complementũ, cum omni naturæ potestate, est prolongatio vitæ humanæ in magnũ tempus. quod autem hoc sit possibile, multa experimenta docùerunt. Nam Plinius recitat, Pollionem strenuum corpore & animo ultra ætatem hominis consuetã durasse in suâ probitate, quẽ quum Octavius Augustus interrogaret quid *Lib. 21. cap. 24.*

faceret

faceret ut diu sic viveret: respondit ænigmate quòd oleum posuit exte us, & mulsum interius. (Mulsum a tem habet octo partes aquæ & nove mellis secundum auctores) Et post similia multa contigerunt. Nam r sticus effodiens in campis cum arat invenit vas aureum cum liquore. existimans rorem cœli, lavit facie & bibit: & spiritu, & corpore & bo tate sapientiæ renovatus, de bubul factus est bajulus regis Siciliæ; qu accidit tempore regis Wilhelmi. probatum est testimonio literaru papalium, quod Almannus quidē c ptivus inter Saracenos recepit me cinam, qua usque ad quingentos a nos vitam suam prolongavit. Na rex qui ipsum habuerat captivum, cepit regis magni nuncios cum h medicinâ, sed quia eos habuit susp ctos, voluit probare in captivo qu fuerat ei delatum. Ac domina de N more in Britania majori, quærens c vam albam, invenit unguentum q

cust

custos nemoris se perunxerat in toto corpore, præterquam in plantis: vixit trecentis annis sine corruptione, exceptis pedum passionibus. Et pluries experti sumus in nostris temporibus, quod homines rurales sine consilio medicorum, vixerunt centum annis vel circiter satis sanè. Hæc etiam confirmantur per opera animalium, ut cervi, & aquilæ, & serpentis, & multorum, quæ per virtutem herbarum & lapidum, suam renovant juventutem. Et ideo sapientes dederunt se ad hujusmodi secretum, excitati exemplis brutorum, existimantes quod possibile fuit homini, quod brutis animantibus est concessum. Propter quod Artesius, suâ sapientiâ secretas vires animalium, & lapidum, & herbarum, & cæterarum rerum scrutatus, ob secreta naturæ scienda, & maximè propter vitæ prolongationem; * gloriatur se vixisse mille & viginti quinque annos. Et possibilitas prolongationis vitæ confirmatur per hoc, quod homo est

Aliter gaudet.

D natu-

naturaliter immortalis, id est poten non mori. atque etiam post peccatum potuit vivere circiter mille annos & deinceps paulatim abbreviata e vitæ longitudo. Ergo oportet quo hujusmodi abbreviatio sit accidenta lis: quare poterit in toto, vel in par te reparari. Sed nos, si velimus cau sam accidentalem hujusmodi co ruptionis investigare; inveniemu quod non est à cœlo, neque ab alio qu defectu regiminis sanitatis. Nam in hoc quod patres corrupti sunt, gen rant filios corruptæ complexionis compositionis, & filij eorum eâde de causâ se corrumpunt: & sic deriv tur corruptio à patribus in filios, do nec invalescat continuò abbreviati vitæ. Non tamen propter hoc sequ tur quod abbreviabitur semper in m nus, quia terminus in specie human positus est, ut in pluribus vivant ho mines 80. annis, sed amplior est e rum labor & dolor. Remedium ve esset contra corruptionem propria

Psal. 90.

cuju

cujuslibet, si quilibet exerceret regimen completum sanitatis à juventute, quod consistit in his quæ sunt cibus & potus, somnus & vigilia, motus & quies, evacuatio & retentio, aër, passio animi. Nam si quis hoc regimen observaret à nativitate, viveret quantum natura assumpta à parentibus permitteret. & duceretur ad ultimum terminum naturæ [lapsæ ab originali justitiâ] quem tamen præterire non posset: quia hoc regimen non confert, aut modicum, contra corruptionem antiquam parentum. Sed quasi impossibile est, quod homo sic regatur in omni mediocritate istorũ, sicut exigit regimen sanitatis. & ideo oportet, quod abbreviatio vitæ contingat ex hac causâ, non solum ex corruptione parentum. Ars verò medicinæ determinat hoc regimen sufficienter. Sed nec dives, nec pauper, nec sapiens, nec insipiens, nec ipsi medici quantumcunque perfecti, possunt hoc regimen in se, nec in alijs

Deest in alio exempl.

* alijs perficere, ut patet cuilibet. * Sc natura non deficit in necessarijs, ne ars completa : immo valet insurge re & irrumpere contra accidental passiones, ut in parte vel in toto de leantur. Et in principio quando inci perat ætas hominũ declinare, facile fuisset remedium : sed nunc à quinqu millibus annis & plus, difficile est re medium apponere. Sapientes tame moti considerationibus prædictis, ni sunt vias excogitare, non solum con tra defectum proprij regiminis cuju libet, sed contra corruptionem paren tum : non quod reducatur homo a vitam Adæ, vel Artesij propter cor ruptionem invalescentem : sed ut pe centenarium annorum, vel plures vi ta prolongetur ultra communem a tatem hominum nunc viventium quatenus passiones senectutis retarda rentur, & si omnino prohiberi non possunt, mitigarentur : ut ultra com munem æstimationem hominum vi ta prolongetur utiliter: semper tame

cit

circa ultimum terminũ naturæ. Nam terminus naturæ est ultimus, qui in primis hominibus positus est post peccatum: & alius est terminus cujuslibet ex propriâ parentum corruptione. Ultra istos ambos non contingit transire, sed bene terminum propriæ corruptionis. Nec tamen usque ad terminum primum credo quod aliquis quantumcunque sapiens est his temporibus posset attingere; licet possibilitas sit, & aptitudo naturę humanæ ad illum terminum qui fuit in primis hominibus. Nec mirum est quum aptitudo ista se extendat ad immortalitatem, sicut ante peccatum fuit, & erit post resurrectionem. Sed si tu dicas quod nec Aristoteles, nec Plato, nec Hippocrates, nec Galenus, ad hujusmodi prolongationem pervenerunt: respondeo tibi, quod nec ad multas veritates mediocres, quæ postea scitæ sunt per alios studiosos: & ideo hæc maxima potuerunt ignorare, quanquam ad hæc laboraverunt. Sed ni-

mis in alijs se occupaverunt, & citi perducti sunt ad senectutem, consumententes vitam in pejoribus & vulgatis, quam vias ad hæc secreta magis perciperent. Scimus enim quod Aristoteles dicit in prædicamentis, Quod quadratura circuli possibilis est, non dum tamen scita. Et sic fatetur se omnes usq; ad tempus suum ignorasse. Sed nos scimus his diebus quod scitur hæc veritas, & ideo longè magis poterat Aristoteles ulteriora naturæ secreta ignorare. Multa etiam modò ignorant sapientes quæ vulgus studentium sciet in temporibus futuris. Unde hæc objectio vana est per omnem modum.

CAPUT IIX.

De occultando secreta naturæ & artis.

ENumeratis quibusdam exemplis circa naturæ & artis potestatem, ut ex paucis multa colligamus, ex partibus

bus tota, ex particularibus universalia, quatenus videamus quod non est necesse nobis aspirare ad magicam, cum natura & ars sufficiant: volo modo per ordinem singula prosequi, & causas, & modum dare in particulari. Sed considero quod in pellibus caprarum & ovium non traduntur secreta [naturæ] ita ut à quolibet intelligantur, sicut vult Socrates & Aristoteles. Ipsemet enim dicit in secretis secretorum, quod esset fractor sigilli cœlestis qui communicaret secreta naturæ & artis; adjungens quod multa mala sequuntur eum, qui occulta detegit & arcana revelat. Cæterùm in hoc casu dicit A. Gellius lib. noctiũ Atticarũ de collatione sapientũ quod stultũ est asino prębere lactucas, quum ei sufficiant cardui. Atq; in libro lapidum scribitur quod rerum minuit majestatem, qui divulgat mystica: nec manẽt secreta quorũ turba est conscia. Ex divisione n. probabilis patet vulgus dividi in oppositum contra sapientes

Defuit in alio.

Top. 1. cap. 1.

tes. Nam quod videtur omnibus est verum, & quod sapientibus similiter & maximè notis. Ergo quod pluribus hoc est vulgo in quantum hujusmodi videtur, oportet quod sit falsum. de vulgo loquor, quod contra sapientes in hac divisione distinguitur. Nam in communibus conceptionibus animi concordat cum sapientibus, sed in proprijs principijs & conclusionibus artium & scientiarum à sapientibus discordat, [laborans circa apparentias in Sophismatibus] subtilitatibus, & de quibus sapientes non curant. In proprijs igitur vel secretis vulgus errat; & sic dividitur contra sapientes; sed in communibus animi conceptionibus, sub lege omnium continetur, & cum sapientibus concordat. Communia verò pauci sunt valoris, nec sunt propter se quærenda, sed propter particularia & propria. Sed causa hujus latentiæ vulgi fuit apud omnes sapientes, quia vulgus deridet sapientes, & [negligit] secreta sapientiæ, & nescit uti rebus

l. vacans ophismatibus & utilibus.

erat in exemp.

rebus dignissimis: atq; si aliquod magnificum cadat in ejus notitiam à fortunâ, illud pervertit, & eo abutitur in damnum multiplex personarum atque communitatis. Et ideo insanus est qui aliquod secretum scribit nisi ut à vulgo celetur, & vix à sapientibus & studiosissimis possit intelligi. Sic cucurrit tota sapientū multitudo à principio, & multis modis occultaverunt à vulgo sapientiæ secreta. Nam aliqui per characteres, & carmina occultaverūt multa, alij per verba ænigmatica & figurativa, ut Aristoteles dicit in lib. Secretorum. O Alexander, volo tibi ostendere secretorum maximum, & divinâ potentiâ juvet te ad celandum arcanum, & perficiendum propositum. Accipe igitur lapidem qui non est lapis, & est in quolibet homine, & in quolibet loco, & in quolibet tempore: & vocatur ovum philosophorum, & terminus ovi. Et inveniuntur in multis libris & scientijs innumerabilia, talibus sermonibus obscurata,

ſcurata, ut nemo intelligat ſine doctore aliquo. Tertio occultaverunt per modos ſcribendi, ſcilicet per conſonantes tantùm, ut nemo ſciat legere, niſi ſciat ſignificata dictionum, ſicut Hebræi, & Chaldæi, & Syri, & Arabes ſcribunt ſecreta, imo quaſi omnia pro majori parte ſic ſcribuntur: & ideo magna eſt ſapientiæ occultatio apud eos, & maximè apud Hebræos: quoniam Ariſtoteles dicit in libr. memorato, quod Deus dederit ijs omnem ſapientiam antequã fuerunt Philoſophi, & ab Hebræis omnes nationes habuerunt philoſophiæ principium. Et Albumaſar in libro introductorij majoris, & alij philoſophi, & Joſephus primo & octavo libro Antiquitatum hoc manifeſte docẽt. Quarto accidit occultatio per mixtionem literarum diverſi generis. Nam ſic Ethicus Aſtronomus ſuam ſapientiam occultavit, eò quod literis Hebræis, Græcis, & Latinis eam conſcripſit in eâdem ſerie ſcripturæ. Quintò occul-

taverunt quidã per alias literas quam sunt apud gentem suam, aut quam sunt apud alias nationes, sed * fingunt eas pro sua voluntate; & hoc est maximum impedimentum, quo usus est Artefius in libro suo de secretis naturæ. Sexto fiunt non figuræ literarum sed aliæ figuræ geometricæ quæ secundum diversitatem punctorum & notarum, habent literarum potestatem, & istis similiter usus est Artefius in sua scientiâ. Septimò est majus artificium occultandi quod dicitur ars Notoria, quę est ars notandi & scribẽdi eâ brevitate qua volumus, & eâ velocitate qua desideramus. Et sic multa secreta scripta sunt in libris Latinorum. Necessarium verò existimavi has occultationes tangere: quia forsan propter secretorum magnitudinem his utar modis, ut sic saltem te juvem ut possum.

CAPUT IX.

De modo faciendi ovum Philosophorum.

ali ad erg.

ec sunt igmata.

DIco igitur tibi quòd volo ordinatè quæ superius narravi exponere, & ideo volo ovum Philosophorum dissolvere, & partes philosophici ovi investigare: nam hoc est initium ad alia. Calcem igitur diligenter aquis alkali, & alijs aquis acutis purifica, & varijs contritionibus cum salibus confrica, & pluribus assationibus [concrema] ut fiat terra pura liberata ab alijs elementis, quam tibi pro [meæ * longitudinis staturâ] dignam dico. intellige si potes. quia proculdubio erit compositum ex elementis; & ideo erit pars lapidis qui non est lapis, & est in quolibet homine & in quolibet loco hominis, & in quolibet tempore anni reperies hoc in suo loco. Deinde oleum ad modum crocei casei & viscosi accipias, primo [ictu insecabile] cui tota virtus ignea dividatur, & separetur per dissolutionem, dissolvatur autem

l. contema.

liter me- scholiâ tura. *

liter. insibile.

autem in aquâ acutâ temperatæ acuitatis cum igne levi, & decoquatur quatenus ſeparetur ſua [pinguedo] ſicut pinguedo in carnibus, per diſtillationem, ut non egrediatur aliquid de unctuoſitate, & hæc virtus ignea in aquâ urinæ diſtillatur. Poſteà in aceto decoquatur, donec minimum quod ineſt de causâ aduſtionis deſiccetur, & virtus ignea habeatur. Sed ſi non curetur de illâ [iterum] fiat: evigila & excute: nam ſermo difficilis eſt. Oleum verò diſſolvitur in aquis acutis, vel in oleo communi quod expreſſius o-paratur, [vel] in oléo acuto amygdalorum ſuper ignem: ita ut oleum ſeperetur, & remaneat ſpiritus occultatus, in partibus animalium, & ſulphure, & arſenico. Nam lapides in quibus oleum humiditatis ſuperfluit, terminum habent in unione ſuarum partium: quoniam non eſt vehemens unio, quin poſſit unum ab alio diſſolvi per naturam aquæ, quæ eſt ſubjectum liquefactionis in ſpiritu; qui medi-

Aliter: t[...] riſtrietas

Al tum fac.

Al. ut.

medium inter partes ſiccas & oleum eſt. Factâ igitur diſſolutione, remanebit nobis in ſpiritu, humiditas pura, vehementer permixta partibus ſiccis, quæ moventur in eâ, cum reſolveret eam ignis, qui vocatur à Philoſophis aliquando Sulphur fuſibile, aliquando oleum, aliquando humor aëreus, aliquando ſubſtantia conjunctiva quam ignis non ſeparat, aliquando Camphora: & ſi vis, iſtud eſt ovum Philoſophorum, vel magis terminus & finis ovi. & pervenit ad nos de oleis iſtis, & inter ſubtilia reputatur, quando ab aqua vel oleo in quo eſt purgetur vel ſeparetur. Præterea corrumpitur oleum terendo ipſum cum rebus deſiccantibus, ſicut ſale aut atramento: & aſſando. quoniam paſſio fit à contrario, & poſtea ſublimetur donec ab [oleagineitate ſua] privetur. Et quia eſt ſicut Sulphur vel arſenicum in mineralibus, præparari poteſt ſicut & ipſa. Melius eſt tamen ut deco-

L. olea r.

quatur

quatur in aquis, temperatis in acuitate, donec purgetur & dealbetur. Quæ verò ſalutaris exaltatio, fit in igne ſicco vel humido: & iteretur diſtillatio, ut effectum bonitatis recipiat ſufficienter, donec rectificetur: rectificationis cujus noviſſimæ ſigna, ſunt candor & criſtallina ſerenitas. & cum cætera nigreſcunt ab igne hoc albeſcit, mundatur, ſerenitate niteſcit, & ſplendore mirabili. Ex hac aquâ & terrâ ſuâ, argentum vivum generatur quod eſt ſicut argentũ vivum in mineralibus. & [quando incanduit hoc modo materia] congelatur. Lapis verò Ariſtotelis qui non eſt lapis, ponitur in pyramide loco calido vel (ſi vis) in ventrem equi vel bovis: & febrem acutam imitatur. nam de ſeptem in 14. & de hoc in 21. aliquando procedit: ut feces elementorum diſſolvantur in aquâ ſuâ, antequam ſeparentur: & multoties iteretur diſſolutio, & diſtillatio, donec rectificetur. Et hic eſt finis hujus

Al. quandoq; in ſalem armoniacum.

hujus intentionis. Scias tamen, quod
quum conſummaveris, tunc oporte
te incipere.

Aliud verò ſecretum volo tibi di
cere. Nam argentum vivum præpa
rabis mortificando ipſum cum vapore
ſtanni pro margaritis, & cum vapore
plumbi pro Ibero lapide. deinde te
ratur cum rebus deſiccantibus, & a
tramentis, & hujuſmodi (ut dictum
...l. ſepties. eſt) & aſſetur: deinde ſublimetur:
ſi ad unionem, duodecies; ſi ad rube
dinem [21] donec in eo humiditas
omnino corrumpatur. Nec eſt poſſi
bile, quod humiditas ejus ſeparetur
per vaporem, ſicut oleum antedictum
quia vehementer eſt permixta parti
bus ſuis ſiccis; nec terminum conſti
tuit, ſicut dictum eſt in metallis prius
dictis. In hoc capitulo decipieris, niſi
ſignificata verborum diſtinguas. Tem
pus eſt tertium involvi capitulum: ut
...l, clavem calcem [calcem corporis] quod in
...eris. tendis acquiras. Corpus verò calcina
tur quando appodiatur, hoc eſt, ut
humo

humor in eo corrumpatur per salem, & sale armoniaco, & aceto, & quandoque rebus adurentibus, & cum Sulphure & arsenico: & quandoque cibantur corpora argento vivo, & sublimatur ab ijs donec remaneant putris *Sunt igitur claves artis, Congelatio, resolutio, inceratio, proportio. Sed alio modo purificatio, distillatio, separatia, calcinatio, & fixio: & tum potes quiescere.

CAPUT X.

De eodem, sed alio modo.

*TRansactis annis Arabum sexcentis & duobus, rogasti me de quibusdam secretis. Accipe igitur lapidem, & calcina ipsum assatione levi, & contritione forti, sive cum rebus acutis. Sed in fine parum commisce cum aquâ dulci: & medicinam laxativam compone de septem rebus (si vis) vel de sex, vel de quinque, vel de quot vis, sed quiescit animus meus in duabus rebus; quarũ proportio melior *Forte ca.* *

est in sesquialterâ proportione, vel cir
citer, sicut te docere potest experiẽtia
l. mollius resolve tamẽ aurum ad ignem & [me
lescant. lius cola] sed si mihi credas, accipia
rem unam, hoc est secretum secretorum
naturæ potens mirabilia. Mixto igitur
ex duobus, aut ex pluribus, aut Phœni
l. adjun- ce, quod est animal singulare [ad ignẽ
ge. & incorpora per fortem motum: cui
liquor calidus quater, vel quinquies
adhibeatur, habebis ultimũ composi
tum. Sed postea cœlestis natura debi
litatur, si aquam infundis calidam ter
vel quater. Divide igitur debile à forti
in vasis diversis, si mihi credis: evacua
to igitur quod bonum est. Iterũ adhibe
pulverem, & aquam quæ remansit dili
genter exprime: nam pro certo partes
pulveris deducet, non incorporatas:
& ideo illam aquã per se collige: quia
pulvis exsiccatus ab eâ habet incorpo
rari medicinæ laxativæ. fac igitur ut
prius, donec forte à debili distinguas:
& ter, vel quater, vel quinquies, vel
fuit pul. plus, [pulverem] adhibeas: & semper
ndem. uno

uno modo facias. Et si cum aquâ calidâ operari non poteris, fac aquã alkali, & per hujusmodi acuta, medicinæ facies violentiam. Si autem propter [acuitatem &] mollitiẽ medicinæ, frangatur, pulvere apposito, appone cautè plus de duro & molli. Si verò propter abundantiam pulveris, appone plus de medicinâ. Si verò propter fortitudinẽ aquæ, rigua cum pistillo: & congrega materiam, ut potes: & aquam separa paulatim, & redibit ad statum; quam aquam exsiccabis: nam continet pulverem & aquam medicinæ, quæ sunt incorporanda sicut pulvis principalis. Non dormias hîc, quia valde utile & magnum continetur secretum. Si verò partes virgulti coryli aut salicis, justa rerum serie aptè ordinaveris, unionem naturalem servabunt: & hoc non tradas oblivioni, quia valet ad multa. Citrinitatem verò cum unione factâ miscebis: & exurget ut credo simile lapidi Ibero, & proculdubio mortificat quod mortificatum est per vapo-

Al. duritiem ant.

rem plumbi. Invenies plumbum, exprimas vivum à mortuo: & mortuum ſepelies in olibano & ſarcocoll. Tene hoc ſecretum. Nam nonnulli eſt utilitatis. Et idem facias cum vapore margaritæ vel lapidis Tagi, & ſepelias mortuum ut dixi.

CAPUT XI.

De eodem tamen alio modo.

Forte 603. ANnis Arabum [630.] tranſacti petitioni tuæ reſpondeo in hunc modum. Oportet te habere medicinam quæ diſſolvatur in liquefacto, immergatur in eo,& penetret interiora ejus,& permiſceatur cũ eo: & nõ ſervus fugitivus, & tranſmutet ipſum. Ratione verò ſpiritus permiſcetur & per calcem metalli figitur. Æſtimatur autẽ quod fixio præparatur, quando corpus & ſpiritus in ſuo loco ponitur, & ſublimantur: & totiens fiat, corpus fiat ſpiritus, & ſpiritus fiat corpus. Accipiatis igitur de oſſibus Ad & de calce ſub eodem pondere: & ſi

sex ad lapidem Tagi, & quinq; ad lapidem unionis: & terantur simul cum aquâ vitæ, cujus proprium est dissolvere omnes res alias, ita quod in ea dissolvantur & assentur. Et iteretur multotiens contritio & assatio, donec incerentur; hoc est uniantur partes, sicut in cerâ. Et signum incerationis est, quod medicina liquescat super ferrum valde ignitum. Deinde ponatur in eadem aquâ in loco calido & humido, aut suspendatur in vapore aquarum valde calidarum; deinde dissolvantur, & congelentur ad Solem. Deinde accipias salem petræ, & argentũ vivum convertes in plumbum, & iterum plumbum eo lavabis & mundificabis ut sit proxima argento, & tunc operare ut pius. Item pondus totum sit 30. Sed tamen salis petræ LURU. VOPO Vir Can Vtriet Sulphuris; & sic facies tonitrũ & coruscationem, si scias artificium. Videas tamen utrum loquar in ænigmate vel secundum veritatem. Et aliqui existimaverunt aliter. Nam di-

ctum est mihi quod debes omnia re
solvere in materiam primam, de qua
habebis ab Aristotele in locis vulgati
& famosis: propter quod taceo. E
cum istam habueris, tunc habetis pu
elementa simplicia & æqualia: & ho
facies per res contrarias, & varias ope
rationes, quas prius vocavi claves arti
Et Aristoteles dicit, quòd æqualita
potentiarum excludit actionem, &
passionem, & corruptionem. Et hæ
dicit Averrhoes, reprobando Gale
num. Et hæc existimatur simplicio
medicina quæ reperiri potest, & puri
or: & quæ valet contra febres, & pa
siones animi, & corporum. Vale. E
quicunque hæc reseraverit, habebi
clavem quæ aperit, & nemo claudit
& quum clauserit nemo aperit.

Explicuit Epistola Baconis de secreti naturæ & artis, & de nullitate magicæ

[Ad Gulielmum Parisiensem conscripta.]

AD

AD BACONIS EPISTOLAM ADNOTATA.

CAPUT I.

AUt consensu multa mortalibus proponunt miranda.] *Consensus plurima potest: neq; in illis tantum, quæ præstigiatores nequam mentiuntur, sed in rebus etiam utilibus & magni momenti, quas non stupidum tantummodo vulgus admiratur, sed quibus & scioli magicas subesse fraudes arbitrantur. Hinc Tritemij Steganographia tota dependet, quam hinc illum hausisse suspicor. Et licet eam multum excoluerit & amplificarit Tritemius, hîc tamen jacta esse Steganographiæ fundamẽta certissimũ est, quod ex capitibus sequentibus & maximè octavo latiùs patet. Priorum duorum librorum (ut hoc obiter moneam) clavis vera est Polygraphia, qui intelligit mecum sentit: tertium ista Baconis epistola referat. Atque utinam Sigismundus qui pro Tritemio Apologiam scripsit, hoc mihi credat, neq; enim dubito quin pro ejus ingenio facilè intelligat, & de tertio illo libro hæsitare desinat. Sed ut pro Tritemio semel respondeam, in quo Libavius sæpenumero desipit, aio Tritemij magiam, quæ in universâ Steganographiâ cõtinetur; non esse aliam, quam modum quendam artificiosum celandi arcanum quodcunq;, ut solis artem una scientibus innotescat. P. S.*

Facilius enim à Deo impetrandum foret vel à bonis spiritibus.] *Si per spontaneam carnis afflictionem immundus spiritus infunditur: quanto uberius quis per vitæ mundiciem, mundi spiritus particeps fieri possit? Ingemuit Rabbi Echina ista proferens, ut habetur apud Paulum Ricium super 56. præceptum negativum. J. D.*

CA-

CAPUT II.

Super ferreum condens.] *Caput reo obnubitur, & dis pedibus per novem candentes vomeres lustralibus pr nus incantatos, & in incertâ distantiâ positos ducitur os si indemnis transierit absolvitur. Hoc probationis gen delium dicitur, quo matris suæ castitatem explorare v it, & oculos interim spectaculo pascere sustinuit impr ns rex & in matrem impius Eduardus, papistis sanctus & nfessor dictus: ut habent scriptores historiæ Britannic* P. S.

Et quicunque dicunt quod Solomon.] *Præter h smodi libros & illos qui infra cap. 3. recensentur: mult item io enumerantur in Antipalo maleficiorum. si libet i uare. P. S.*

Vel sunt facti ad vultus stellarum.] *De his opt è scripsit sapiens Picatris. & si inutilia quædam ampu ntur, dignissimus esset ille liber qui lucem aspiceret. P S.*

Vulgus mathematicorum.] *Non hîc scientiam sam, sed hominum imperitiam damnat. Ipse enim ca s. tertij operis quod scripsit in opus majus & minus ad Cl entem Pontif. Rom. ait sine mathematicâ nihil dign iri potest in philosophiâ: ut ostendi in quartâ parte ope ajoris multùm diffusè. J. D.*

CAPUT III.

Qui nec artis, nec naturæ continent potestatem. *Quamvis & magna Dei misericordiâ factum sit ut plur ujus fermenti libri à spurcis confictis nebulonibus jam te ris sepulti jaceant: intimè tamen dolendum est ejusm uotidie prodire libros, qui specioso argumento maxim um rerum agnitionem promittunt; in quibus tamen ca ectores, nihil præter scripturientium ambitionem & fr*

es deprehendunt. Et si per communem utilitatem facere liceret, tacita hîc præteriissem quæ scripsit Andreas Libavius De azotho, de mercurio, & lap: philosophorum, & varijs eius processibus. Siluissem etiam de eius Heptade, quamdiu illa commenta modesto Divinationum titulo sese defenderent. Sed quia jam non amplius Divinationes habendæ sunt illa annotata, sed quæ juniores scire debent philosophemata ex fundamentis ipsis [De podagra Scheunemanni in calce def: Syntag.] quia in Novi luminis auctore, is est quē vult Libavius Michael Sedinrogius, de quo tame si vir bonus & honestus esse desideraffet tacuisse debuit [N. lu. Chy. præf. in ænig.] quia inquam in illo impegit, à qua ad veram philosophiam prima mihi janua aperta est, ô b ne illi sit & vivo, & mortuo! & ita impegit, ut divinum eius scriptum, si Libavij Divinationes attendas, prorsus inutile effectum sit: quia etiam id ipsum à fraternitate R.C. postulat ut catalogum suum chymicorum scriptorum quamprimùm edant: ego tibi Libavi salvo eorum judicio pro fratribus respondeo, & omnes qui tecum desipere nollent sedulo admoneo, ut à prænominatis tuis scriptis diligenter caveant; in quibus ne obscura quidē veritatis umbella appareat quæ sensum philosophorum, & secretum quod ipsi adimunt nerunt attingat, quatenus inquam à suo cerebro profecta sunt, & non aliunde mutuata. Possent quidem Alchymia & Syntagma si nimia loquacitas, si superbia, & malevolentiæ virus abessent, à junioribus utiliter legi: sed cavete vos qui errare non vultis, à lapide philosophorum quem Libavius descripsit, & ignorat tamen. Sed ut istiusmodi hominibus æquior sim; faciunt nostra, faciunt etiam magnorum auctorum errata communia. Et ut non abeam longiùs quid huic ipsi Baconi in naturâ aut arte persuadere

potuit ut equas sine equo gravidas fieri adeo crediderit, et iam in argumentum emissionis specierum & virtutum adduxerit? Solinũ excusabit infantia, Plinium etiam scriptorem optimum & solertissimum nimia credulitas, quæ hanc fabulam ad illa hominum monstra [lib. 7. cap. 2.] ablegat. De prodigiosa hominum quorundum Merlini & aliorum conceptione, ex humano tamen semine spirituum fraude surrepto, alia ratio est, sed non est huius loci. De Philippo Theophrasto quid dicam adhuc non habeo. Sed quum apud D. Iohannem Montanum quererer quod tam præclaræ medicinæ theoricæ, tam firmis nixæ radicibus, praxis & re... ota aliquando parum feliciter responderent; infit illud sum sibi contigisse nonnunquam quum primò recepta illa tentaret, quæ tamen postea verissima esse deprehendit. Et si bene perpenderit quibuscum hominibus Theophrastus afflictaretur, facile existimet illum scientiam suam dissimulasse sæpius, ne quam illi gloriam præriperent adversarij ... ipsis immerito vendicarent. P. S.

CAPUT IV.

Nam instrumenta navigandi &c.] *Multa hujusmodi instrumenta apud Anglos olim inventa dicuntur. Et ...m & Thomas Nortonus; cuius etiam liber de motu perpetuo extare dicitur, & pro ingenti thesauro clam possideri. ...ujusmodi Scaphâ solus sedens legisse aut scripsisse perhibetur, & quanta visum est velocitate moveri. Apud Sud...ios etiam Horsingtonus quidam molendinum seipsum ...vens struxisse fertur. Vidimus etiam & ipsi dum Londini ...remus inventum quoddam bellicum, machinis intus in...is agendum, sive in terrestri itinere sive aquatico. Dede...t anni sequentes cymbam quæ aquis fere tota immersa ...rreret, & cum celonibus Londinensibus expeditissimis veloci-*

velocitate certaret, quam nec aquarum moles submergere, nec ventorum impetus retardaret. P. S.

Ad elevandum pondera.] *Id autem cochleâ quam vocant continuam sive perpetuam facilè præstat. P. S.*

Instrumenta ambulandi in mari.] *Huiusmodi usi sunt Virginiæ nuperi coloni ad conchas margaritiferas expiscandas.*

Pontes ultra flumina.] *Sabere fortean & lignis l[...] vioribus intertextis. P. S.*

CAPUT V.

Longissimè posita appareant propinquissima.] *Permagnâ animorum voluptate tubos illos speculares usu[r]pant docti & indocti. Hinc tamen videre licet instrumenta perspicua his longè præstantiora Baconi fuisse, qui talia de illis prædicare posset. Quæ autem scientiæ perspectivæ præstantia sit, audi ipsum Baconem in opere tertio ad Clem. Pont. cap. 17. Necesse est omnia sciri per hanc scientiam, quia omnes actiones rerum fiunt secundum specierum & virtutum multiplicationem ab agentibus in materias patientes. Et leges hujusmodi multiplicationum non sciuntur nisi à perspectivâ, nec alibi sunt traditæ ad nos: cum tamen non solùm sint communes actioni in visum, sed in omnem sensum, & in totam mundi machinam, & in cœlestibus, & inferiorbus. Magnam idcirco gratiam jure merito habemus Johanni Combachio literatissimo viro, cujus opera effectum est, ut Perspectiva Baconis & specula publicè veneant. P. S.*

Nam Socrates draconem.] *Hoc habetur in quarto capite libri secundi Aristotelis de proprietatibus elementorum. J. D.*

CAPU[T]

CAPUT VI.

Soni velut tonitrus & coruſcationes.] *Mirandi est ſciolorum audacia, qui id ſibi aſſumunt, ut de rebus & ...ibus quantumvis incognitis ſententiam ferant. Argu-mento poteſt eſſe Libavius, qui ab hoc loco Rogerij auctori-tatem ita elevat* [De philoſophiâ magicâ fratrum R. C. pag. ...1.] *ut cum inſanis bibaculi cujuſdam inſomnÿs, qui ad ...rcam debellandũ vix unâ æſtate opus eſſe arbitrabatur, ...æclara eius inventa, aut ut minimum dicam experimen-ta compararet. Si hæc cum reliquis contuliſſes Andrea, ...veniſſes pulverem tormentarium hîc indicari cujus qui-... & compoſitio Baconi innotuerat, & uſus, idq́ ultra ...tum annos priuſquam ignotus Polydoro auctor illum in ...lgus extulerat. Et quamvis experientia humanæ vitæ ...urare inventum fuiſſe comprobarit, manifeſtum tamen ..., ideo homines pulverem hunc celaſſe Baconem, quod il-... multa exinde mala ominaretur. Et certè te demiror Li-...vi qui in ſcriptis aliorum videri vis elephanto naſutior ...pulverem illum ſulphureum non olfeciſſe. Adſcribi ...hiſce inſanis Burgravius. Ipſe ſi vivit, ſi libet, reſpondeat. ...ſim interim affirmare, pluris eſſe curationem Burgravij ...gneticam, quàm omnes Andreæ Libavÿ Divinationes. ...c ſubmoneo ut animal confectum ſepeliatur, alias pòſt a-...uot dies, morti nonnulli redirent. P. S.*

Lapis currit ad acetum.] *Vide Albertum de La-...le aceti lib. 2. de mineralibus cap. 6. J. D. Non videtur ...nen Albertus id velle quod hoc loco Rogerius, qui illum ...ius lapidem innuit, qui in ſpeculo aut levigatâ aliqua ſu-...ficie poſitus, inſperſo aceto movetur, ut palea quæ cera ...ge lita, & in aquã placidam injecta diſcurrit; atq́ id-...o ab Italis pietra caminante nuncupatur. P. S.*

Decem

Decem & ſeptem modi auri.] *Tabula J. D. 1 modorum ligaturæ ☉ cum ☽ & ♀*

☽	☉	*gradus auri.*	♀	☉
8	16	1 / 9	8	16
7	17	2 / 10	7	17
6	18	3 / 11	6	18
5	19	4 / 12	5	19
4	20	5 / 13	4	20
3	21	6 / 14	3	21
2	22	7 / 15	2	22
1	23	8 / 16	1	23

aurum 17 / 24 *purum.*

CAPUT VII.

De retardatione accidentium ſenectutis.] *Ex Baconis libellus de accidentibus ſenectutis excuſus Oxo ubi & illa quæ hoc capite & plura etiam ad hoc argum tum ſpectantia plenius recenſentur. P. S.*

Sed natura non deficit in neceſſarijs &c.] *Ni um ridiculi Libavio videntur R. C. fratres qui vitam gam & ſanam pollicentur & pleniorem rerum cognition Magica hac vult eſſe deliramenta quibus ipſi placidè*

iſcant. Licuit tamen illi non hinc tantùm ſed ex omn-
s fere philoſophorum chymicorum ſcriptis animadverti-
, nec ſolos, nec primos fratres illos talia ſcripſiſſe. P. S.

CAPUT IIX.

Finguntcas pro ſuâ voluntate.] *Vide ſuper h-*
ptiſtam Portam De furtivis literarum notis, vide etiam
item: Polygr: lib. 6. & uſum earum in eo libro, cui titul-
nouſiaſtes eiuſdem Tritemij. P. S.

CAPUT IX.

Pro melancholiâ ſtaturæ.] *Vide librum meum*
pra Portam Avicennæ, ubi melancholia, pro calce ſive
râ intelligitur. J. D.

In igne ſicco vel humido.] *Utuntur philoſophi*
ni ignium genere; quos omnes ſuo tempore, ut decet ad-
here, totum lapidis artificium continet. Hic eſt autem
ignis Pontani, humidus interius, & extra ſiccus, obſc-
s, & intellectu difficilis. P. S.

Si ad unionem duodecies, ſi ad rubedinem 21.]
um (inquiunt philoſophi) opus eſt, unus operandi mod-
n ad album, quam ad rubeum: addo etiam una mat-
; eaq; non ſimplex, ſed ex duobus compoſita cum ſuo in-
medio, quod deſuper in binario erit ab infra ſenario. P. S.

Sunt igitur claves artis congelatio &c.] *Alchy-*
a eſt ſpeculativa, & practica. ſpeculativa eſt ſcientia
rerum generatione ex elementis, & de omnibus rebus in-
matis: ut de elementis, de humoribus ſimplicibus, &
npoſitis; de lapidibus, communibus, de gemmis & mar-
ribus, de auro & cæteris metallis, de Sulphuribus, ſal-
, atramentis, de azurio, minio, & cæteris coloribus:
de

de oleis & bituminibus ardentibus, & alijs infinitis. Est autem alchymia operativa & practica, quæ docet facere metalla nobilia, & colores, & alia multa, meliùs & copiosius per artem, quam per naturam. Et hujus scientia est major omnibus præcedentibus, quia majores utilitates producit. Nam non solum expensas, & alia infinita reip. potest dare, sed dat invenire alia quæ vitam hominum possunt prolongare in multa tempora, ad quæ per naturam produci non potest. Radices alchymiæ speculativæ ego posui secundum considerationem Avicennæ, præcipue in expositione textis præcepti in studio Theologiæ. nam ibi texui totam rerum generationem ex elementis, & conatus sum certificare cum magna diligentiâ quicquid oportet ibi sciri, secundum vias alchymiæ, & naturalis philosophiæ, & medicinæ. quæ radices applicari debent ad omnium rerum generationem. Et hanc applicationem exposui in auro, & metallis cæteris, cum magno studio. Et meo judicio hæc quæ ibi tango de istis radicibus, cum applicatione ad metalla; valent longè plus quam quicquid æstimatur sciri ab omnibus naturalibus quomodò sunt: qui extra radices has in vanum quærunt ramos, flores, & fructus. (Baco in opere 3. ad Clem. Pontif. cap. 18.) Claves ergo hîc positæ Congelatio &c. sunt alchymiæ practicæ potius quam speculativæ. J. D.

CAPUT X.

Annis Arabum sexcentis & duobus.] *Itaq; circa annum Domini 1205. A. Christo enim ad Machometi furores, intercesserunt anni 621. menses 6. dies 14. (Sic tradit Johannes Saxonicus in Commentario ad Alcabitij Isagogen, à Colinæo impresso anno 1521. fol. 81. Alij autem adjiciunt in annum Christi 630.) Annus autem Arabicus*

cus constat diebus 354. & singulis 30. annis acce 11. dies, collecti ex minutis 44. quæ restant ex mensibus nodicis supra 29. dies 12. horas. Ergo anni Arabici 30. tinent dies 10631. sive annos Julianos 29. & superant die horæ 12. Anni igitur Arabici 602. efficiunt annos Juli 584. quibus additus ad annos Domini 621. eveniunt Christi 1205. Veri ergo similias est Clementem illum pap cui opera sua inscripsit Rogerius, Clementem tertium fu qui anno 1188. ad papatum evectus est; quam quartum anno 1265. sedebat in cathedrâ pestilentiæ; nisi Rog tùm valde senuerit. idq; amplius hinc licebit conijcere illius discipulus Robertus, & eximiam tum rerum, tu terarum Græcarum, & Hebraicarum cognitionem, G ste sive magnum caput appellatus, Episcopus Lincoln anno 1240. designaretur, annis centum serius qu vult Tritemius nisi mendum est impresso- ris. J. D.

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

RESPONSUM
AD
FRATRES ROSACEÆ CRUCIS
ILLUSTRES.

Heus LEO
CRUCE FIDIS, LUX
SATHODIE.
Namquando
FIDE CURRIS, ONUS PROPULSANS ECCLESIÆ, VIGEBIT.

ANNO
M. DC. XIIX.

S. P.

VIRI fratres in Domino: quem habituri ſitis aſſenſum & affluxum doctorum, probè novimus.

Quamvis enim præſtô ſit tempus, quo vincentes cornutam beſtiam Antichriſtum ſtabunt ſupra vitreum mare igne miſtum, ac habebunt citharas ac cantabunt canticum Moyſis, & canticum agni, dicentes: Magna & mirabilia ſunt opera tua Domine &c.

Novimus tamen templum gloria & virtute Dei fumans adhucdum neminem introire poſſe donec ſe-

ptem novissimæ plagæ, quarum duæ adhuc restant, sexta currens est. Aquæ enim orientis exiccatæ sunt, & regibus via strata videtur, reliqua fient. At vos viam saltem sternitis, ut per ultimam plagam omnium augustissimam ad augustam & magnam properemus felicitatem, hincque ad æternum illud jubilæum, in sanctissima civitate, quæ per temporalem illam felicitatem præfigurabitur. Sed væ priusquam magna arbor à magna illa aquila de Libano decerpta in mercatoriam civitatem Babel plantata humilietur, crescat verò & exaltetur arbor à Domino in monte excelso plantata, de eodem Libano decerpta! Væ donec typus volantis aquilæ, quæ devastavit Jerusalem, transeat, & magna Babel exhauriat ποτήριον iræ Dei; & sic bestia illa, quæ fuit, & non est, denuo

denuoque ex abysso ascendit in exi-
tium detrudatur. Oppugnabunt e-
nim agnum : sed ab agno, quicum
faciunt vocati credentes, & electi Dei
vincentur &c.

Novimus sanè, viri fratres, opta
tum eruditorum affluxum his non
dum peractis vos plenè non habitu
ros, ac tamdiu templum Dei clau
sum, vestrumque de Spiritu sancto
ædificium cum suis repositorijs recon
ditum manere, usque dum septima et
iam plaga finiatur, ubi vos V. F. bo
næ causæ subvenietis. Dominus et
enim vindictam exercebit in bestian
per vos. Ipse est malleus noster & ar
ma, vos ipsius servi : ille conte
ret currus & aurigas, mares parite
& fœminas, senes ac viros, juvenes a
virgines, pastores ac greges, rustico
ac jugum, principes ac magnates: vo

instrumentum. Experiemur hoc, & lætabitur cor nostrum, virescemus ut gramen. Manus Jehovæ apparebit in servulis suis & ira eius in hostibus. Ex septentrione fulgurabit malum, & Leo ex virgulto suo irruet. Margarita diu amissa ab abjectissimo homine reperietur, quæ etiam auro cingetur, ac Leoni dono dabitur, is de collo suo suspensam maximo cum honore gestabit. Idem vim Lupi Ursæque prohibebit, eosque disperget, ut bestiæ sylvæ securam vitam agere possint. Antiqua ars tum obtinebit, nova autem jacebit contempta: novus nidus emerget, omnis gloria peribit: pennæ orientalis illius avis consumentur per solem meridianum. At tu Leo terrestris, qui decurvatus es atque ligatus, quomodo habebis? Omnis gloria tua peribit, omnisque tua forti-

fortitudo commutabitur. Tum erit quando tandem læti canemus ALLELU-JAH, salus & honor, gloria & potentia, iterumq; ALLELU-JAH! beati qui vocati sunt, imò qui digni judicabuntur.

Quando igitur vos, V. F. ad divinam illam sapientiam, & quæ unica Antichristum de sede sua dejicit, omnes sapientiæ amatores, divinique cultus promotores, liberalissimo nutu in diversis vestris libellis vocare, & provocare non dubitastis, quis non videt invitationis vestræ pium & sanctum propositum? Non siquidem verisimile est, etiamsi omnes mundi thesauri apud vos sunt reconditi, quempiam ad divitias, quæ unicè à malis inhiantur, divini nominis gloria posthabita, vocari. Libet cum pientissimo patre C. R. C. exclamare, Pfui

aurum nisi quantum aurum. Surgat Ecclesia, vigeat Respublica, efflorescat Theologorum concordia, multis gemitibus hactenus efflagitata, Evangelicorumq; reformatio promoveatur. Felicitatem precamini Jerusalem, sit pax intra muros tuos, exulet omnis confusio, atque præposterus ordo, ejusque partus Impietas & contemptus cultus divini, furta, adulteria, scelera: Servetur ordo, & omnia benè habebunt.

Liceat & nobis nostro tempore DEUM ordinis videre, ordinesque sapientiæ ejus nobis influant; ordines [inquam] bis triplicis mundi, ut ad omnis ordinis scaturiginem refluere posint. Liceat nobis, postquam quarti millenarij mensuram tranaverimus, regredi in fluminis ripa,

pa, fructiferasque, in beatius usque seculum, videre arbores, folijs non flaccescentibus ac menstruis fructibus non putrescentibus. Liceat nobis hisce vesci fructibus, hisque sanari folijs, ac cibo frui immortali, à flamma indissolubili, quamvis ut glacies facile liquescat.

Quare lugentes statum infelicissimi hujus seculi turbulentissimum, vestræ, seu potius vobis desuper concessæ sapientiæ cupidi, vestram imploramus, vestram expectamus vocationem, nostram, si Deo ita visum fuerit, offensi Antichristo, pro gloria Christi nostri, vitam, quam ipsi acceptam ferimus, devovimus, & devovemus, nil, nisi quod ad sacrosancti nominis sui gloriam & honorem, sanctique sui ordinis Ecclesiæ & politiæ restitutionem nostrique informatio-

 nem

nem ſpectat amantes, nil niſi ſapien-
tiam inhiantes. Sapientia namque
bonum amabile, & radius Majeſtatis
divinæ, filiaque altiſsimi.

Petimus igitur, per quicquid poſ-
ſumus, per gloriam, dicebamus, Dei
& Chriſti noſtri, quam libenter pro-
motam videremus, nil facientes per-
ſonatos & perforatos iſtos homines,
qui ſapientiam illam divinam ne pri-
mis, quod ajunt, labijs libaverunt, vo-
cationis ſeu invitationis veſtræ nos
dignos & participes faciatis. Inge-
miſcit columba unica virentis ramum
olivæ tenens; libenterque vident o-
culi noſtri pulchra & jucunda, ad li-
bentius ſementem vireſcentem. Vi-
reſcat, floreat, vigeat, creſcat regnum
Chriſti, Eccleſia, Reſpublica, Evan-
gelicorum reformatio. Videbimus
enim lumen luminum, & ros noſter

ros

tos herbarum virentium erit, ut Gigantes deturbemus in ruinam; quandoquidē aperientur januæ, & portæ non claudentur. Chriſtus noſter nos anteibit, & glorioſos terræ humiliabit: portas æreas conteret, & vectes ferreos confringet, & dabit nobis theſauros abſconditos, & arcana ſecretorū, ut cognoſcamus ipſum JEHOVAH.

Qui autem, aut cujus conditionis homines ſimus, ubivè degamus, facilè vobis patebit. Pars ſumus Coſmopolitæ, pars pro Chriſti gloria concertamus, quibus religione, fide, taciturnitate, ſapientia, ſcientia, nihil antiquius eſſe poteſt; quíque divitijs luridiſq; hujus mūdi irritamentis imponere poſſunt. Subjecimus inſuper noſtra nomina planè & perſpicuè, non tamen quibuſvis obvia ut nota, ex quibus veſtrâ prudentiâ no-

ſtrum inſtitutum facile intelliger
aut ex alijs circumſtantijs collige
vos reputamus. Apertius enim in
mundo huic mundo nos proſtitue
nobis relligio eſt, neque etiam lic
nec conducit, ſed noſtro potius pr
poſito planè adverſatur.

Iterum igitur veſtram libera
tatem & beneficentiam, viri pulch
rimi, imploramus, juvate nos invi
tos. Deſponſari enim nobis ſapie
tiam jamdiu precibus noſtris à D
efflagitavimus, quæ vapor eſt vir
tis Dei, & emanatio quædam c
ritatis omnipotentis DEI ſynce
&c.

Juvet nos utrinque DEUS ex
cituum, & pater luminum, ut ſemp
inhiemus, non quæ infra, ſed quæ
p

ra ſunt, gloriam & potentiam omni-
potentis, & celebrantes & agentes
nunc & in ſecula. Valete.

V. F.

Studioſiſsimi

HERCULES OVALLODIUS Alſatus.

HEERMANNUS CONDESYANUS.

MARTIUS à CASA Cegdeſſa Marſilienſis.

